

รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย

A Model of Thailand English Program School Administration

ชัยพร สกฤตพารักษ์¹

นพดล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย 2) นำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 2) สร้างแบบสอบถามตรวจสอบเครื่องมือ 3) ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย 4) ตรวจสอบและนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 163 โรงเรียน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คนและครูผู้สอน 2 คน รวมทั้งสิ้น 570 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) แบบสอบถาม (questionnaire) และแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์ตัวประกอบประเภทการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (path analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) การประเมินผล 2) การบริหารกิจการนักเรียน 3) การบริหารบุคคล 4) การบริหารวิชาการ 5) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 6) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 7) การบริหารงานทั่วไป

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to identify factors of Thailand English program school administration and 2) to present the model of Thailand English program school administration. The research procedure was divided in 4 steps: 1) study, analysis, synthesis about Thailand English program school administration literature and then interview 15 specialists. 2) set up and test questionnaire .3) propose the model of Thailand English program school administration. 4) verify and present the model of Thailand English program school administration. The sample of this research was 118

¹ นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

English program schools. The English program school respondents were 1 school director, 2 school director assistant and 2 teachers. The total respondents were 570. The research instruments were an unstructured interview, a questionnaire and an opinionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, exploratory factor analysis, path analysis and content analysis.

The results of the research were :

1. The factors of Thailand English program school administration were 7 factors; 1) evaluation 2) school administration 3) personnel management 4) academic administration 5) participation management 6) education quality assurance and 7) general management.

2. The model of Thailand English program school administration was relative multi-components with were found appropriate, correct, possible and useful that consequence with the research theory.

Key words: A MODEL OF THAILAND ENGLISH PROGRAM SCHOOL ADMINISTRATION

บทนำ

โรงเรียนสองภาษาเป็นการจัดการศึกษาทางเลือกใหม่รูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาของไทยในโลกยุคสังคมนวัตกรรม โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ทุกประเทศทั่วโลกใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ความรู้ต่างๆจึงถูกเผยแพร่ด้วยภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้คนทั่วโลกสามารถเข้าใจตรงกัน โรงเรียนสองภาษาจึงเป็นโรงเรียนที่พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและมีศักยภาพต่อการเรียนรู้ในโลกยุคไร้พรมแดนนี้มากยิ่งขึ้น โรงเรียนสองภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (English Program) เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แต่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการเรียนการสอนในกลุ่มสาระที่มีใช้กลุ่มสาระภาษาไทย และกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมบางสาระที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยและเอกลักษณ์ไทย โครงการโรงเรียนสองภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (English Program) เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและพ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่น เพื่อการจัดการศึกษาที่เรียกว่า All For Education การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่และผู้ปกครองมีทางเลือกมากขึ้นในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามปรัชญาของระบบการศึกษาไทย

และตามเป้าหมายของวาระแห่งชาติ ว่าด้วยการสร้างความสามารถเชิงแข่งขันให้กับคนไทย กระทรวงศึกษาธิการให้สถานศึกษาที่มีศักยภาพจำนวนหนึ่งทดลองจัดโครงการ โรงเรียนสองภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (English Program) นำร่องไปก่อนตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 ซึ่งในระยะแรกนั้นใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และในปีการศึกษา 2546 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความสามารถ และทักษะทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมโครงการนี้ทั่วประเทศทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 67 โรงเรียน แบ่งเป็นระดับประถมศึกษา 17 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา 50 โรงเรียน โดยมีการจัดการเรียนการสอน 2 รูปแบบ คือ 1) โรงเรียนสองภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (English Program) (EP) คือโครงการซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และไม่ต่ำกว่า 15 ชั่วโมง/สัปดาห์ 2) โรงเรียนสองภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (Mini English Program) (MEP)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนสองภาษา สำหรับประเทศไทย
2. เพื่อทราบรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปวรรณกรรมเกี่ยวกับ ศาสตร์การบริหาร การบริหารการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหาร โรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย และต่างประเทศ
2. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนสองภาษาตามแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. นำข้อสรุปที่ได้มาสังเคราะห์ (content synthesis) เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Un-Structured interview)
4. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (purposive method) ผู้เชี่ยวชาญจาก กลุ่มนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สภาการศึกษาแห่งชาติ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนสองภาษา กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน กลุ่มผู้บริหารสถาบันภาษา นำบทสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย สรุปเป็นตัวแปรเพื่อนำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม(questionnaire)
5. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (แบบสอบถาม) โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC

(Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาค่า IOC ที่มากกว่า 0.5 ขึ้นไป

6. ทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับการวิจัยครั้งนี้จำนวน 8 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 32 คน รวบรวมข้อมูลทั้งหมด วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach)

7. นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลโรงเรียนสองภาษาทั้งหมดในประเทศไทย รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 118 โรงเรียน รวบรวมข้อมูลแล้ววิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (factor analysis) ด้วยวิธีสกัดองค์ประกอบ “PCA” (principal components analysis) เพื่อได้องค์ประกอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย

8. ตรวจสอบรูปแบบที่เหมาะสมนำองค์ประกอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย มายืนยันด้วยวิธีการ (Ethnographic Future Research: EFR) จำนวน 7 คน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาประเด็นด้วยความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะการวิพากษ์ เพื่อปรับปรุงให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย คือ โรงเรียนสองภาษาในประเทศไทยทั้งหมด จำนวน 163 โรงเรียน จำแนกตามเขตตรวจราชการ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้อำนวยการโรงเรียน 118 คน รองผู้อำนวยการ 236 คน ครูผู้สอน 236 คน รวม 570 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัย
ในขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง
(Unstructured Interview)
2. แบบสอบถาม (questionnaire)
3. แบบตรวจสอบรายการ (check list)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยใน
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง
(Unstructured Interview) วิเคราะห์เอกสาร (Content analysis) จากตำรา เอกสาร แนวคิด ที่เกี่ยวกับการบริหาร
โรงเรียนสองภาษา สังเคราะห์องค์ความรู้ (Content synthesis) สร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง
(Unstructured interview) 2. แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยจะจัดสร้างและพัฒนาแบบสอบถามชนิดจัดอันดับห้า
ระดับ โดยมีขั้นตอน วิเคราะห์เอกสาร (Content analysis) การสังเคราะห์องค์ความรู้ (content synthesis) และผลการ
สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประมวลผลทุกส่วนนำมาสร้าง
แบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย นำ
แบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ตรวจสอบ
ด้วยเทคนิค IOC (Index of Objective Congruence)
ปรับปรุง แก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้
สอดคล้องกับจุดประสงค์และนิยามตัวแปรทดลอง
(Try out) ผู้วิจัยนำไปทดลองกับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่าง 8 โรงเรียน จำนวน 40 ฉบับ หากค่าความเชื่อมั่น
โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีการ
ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.913

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตาม 1) การ
เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ (Unstructured interview)
ดำเนินการด้วยตนเอง 2) การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม
(Questionnaire) ผู้วิจัยจัดส่งและรับคืนแบบสอบถามด้วย
ตนเองสำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ แต่

สำหรับสถานศึกษาที่ติดขัดด้วยข้อจำกัดด้านความพร้อม
และเวลาของผู้วิจัย ใช้วิธีการส่งและรับคืนทางไปรษณีย์
โดยวิธีการลงทะเบียน 3) การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์
(Unstructured interview) ตรวจสอบความเหมาะสมของ
รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย
โดยวิธีการชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Future
Research: EFR) ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์
ประมวลข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content synthesis)
ใช้สถิติพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ
(percentage)
2. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ร้อยละ (%) การวิเคราะห์ระดับ
ความคิดเห็นของแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุใช้สถิติ
การวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (Path analysis)
4. ตรวจสอบรูปแบบที่เหมาะสม ใช้การวิเคราะห์
ด้วยค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%)

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ข้อค้นพบ สรุป
ผลการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษา
สำหรับประเทศไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7
องค์ประกอบ 50 ตัวแปร ดังนี้ 1) การประเมินผล 2) การ
บริหารกิจการนักเรียน 3) การบริหารบุคคล 4) การบริหาร
วิชาการ 5) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 6) การประกัน
คุณภาพการศึกษา 7) การบริหารงานทั่วไป มีค่าสถิติ
chi-Square Sphericity เท่ากับ 22271.7 ($p < .01$) แสดง
ว่า เมตริกซ์ สหสัมพันธ์นี้แตกต่างจาก เมตริกซ์เอกลักษณ์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับค่า
KMO ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.97 แสดงถึงความเหมาะสมเพียงพอ
ของข้อมูล สามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบได้ใน
ระดับดี

องค์ประกอบที่ 1 “การประเมินผล”
ประกอบด้วย 14 ตัวแปร 1) โรงเรียนมีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงานโรงเรียนสองภาษา 2) โรงเรียนมีคณะกรรมการบริหารงานบุคคล 3) โรงเรียนมีการเสนอแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดทำกองทุนกู้ยืมโรงเรียนสองภาษา 4) โรงเรียนมีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินอาคารสถานที่ของโรงเรียนสองภาษา 5) โรงเรียนมีการจัดระบบการตรวจสอบและป้องกันอัคคีภัยของโรงเรียนสองภาษา 6) คณะกรรมการสรรหาและประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่มและคณะกรรมการจากบุคลากรของโรงเรียน ตามที่คณะกรรมการสรรหาเลือกตั้ง 7) คณะกรรมการสรรหา ประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติ มีหน้าที่สรรหาบุคลากรชาวต่างชาติของสถานศึกษาตามความต้องการ โดยผ่านกระบวนการคณะกรรมการสรรหาบุคลากร 8) โรงเรียนมีการจัดระบบการดูแลการใช้พัสดุ ครุภัณฑ์อย่างประหยัด และถูกต้อง 9) คณะกรรมการสรรหา ประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติ มีหน้าที่วางแผนอัตรากำลังคน ครูชาวต่างชาติ 10) โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติ 11) โรงเรียนมีการจัดระบบควบคุม โดยแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลพัสดุและสินทรัพย์ และการจัดทำทะเบียนพัสดุและสินทรัพย์ 12) คณะกรรมการสรรหา ประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติ มีหน้าที่ดำเนินการให้เกิดการพัฒนาบุคลากรสถานศึกษาในการปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ การฝึกอบรม การศึกษาต่อ 13) คณะกรรมการสรรหาประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติ มีหน้าที่ดำเนินการในการบรรจุ จำหน่ายบุคลากรให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนสองภาษา 14) คณะกรรมการสรรหาประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติมีหน้าที่ประสานงานให้มีการคัดเลือกบุคลากรชาวต่างชาติที่เหมาะสมเข้าสู่สถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 “การบริหารกิจการนักเรียน”
ประกอบด้วย 10 ตัวแปร 1) โรงเรียน มีการจัดระบบและ

บริหารงานกิจการนักเรียน 2) โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียนสองภาษา 3) โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมผู้ปกครองและครู 4) โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน 5) โรงเรียนมีการจัดระบบในการควบคุมและติดตามความประพฤตินักเรียน 6) โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาจริยธรรมคุณธรรมนักเรียน 7) โรงเรียนมีการจัดงานทะเบียนนักเรียน ทะเบียนครู ชาวต่างชาติ ทะเบียนโรงเรียนสองภาษา 8) โรงเรียนมีการควบคุมดูแลการบริการด้านสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนสองภาษา 9) โรงเรียนมีการประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิในการขอความช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียน 10) โรงเรียนมีการจัดระบบการประชาสัมพันธ์โรงเรียนสองภาษาสู่ชุมชนนำเสนอข่าวสารของโรงเรียนทางสื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่กิจการของโรงเรียนและประชาสัมพันธ์

องค์ประกอบที่ 3 “การบริหารบุคคล”
ประกอบด้วย 9 ตัวแปร 1) โรงเรียนมีการจัดระบบสวัสดิการต่างๆ ของสถานศึกษา 2) คณะกรรมการสรรหา ประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติมีหน้าที่จัดทำรายงานผลการประเมินเสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา 3) คณะกรรมการสรรหา ประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติ มีหน้าที่จัดระบบการประเมินบุคลากรของสถานศึกษาและจัดให้มีการประเมินบุคลากรชาวต่างชาติของสถานศึกษา 4) โรงเรียนมีการจัดทำรายงานการใช้เงินในโครงการโรงเรียนสองภาษา 5) โรงเรียนมีการดำเนินการภายหลังจาก พ.ร.บ. การศึกษาในเรื่องเงินตอบแทนวิชาการ เงินค่าใช้จายรายหัวจากภาครัฐ เงินสวัสดิการของสถานศึกษาทั้งของรัฐและของสถานศึกษา 6) โรงเรียนมีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของบุคลากรชาวต่างชาติตามระเบียบของสถานศึกษา 7) โรงเรียนมีการบริหารจัดการในเรื่องสวัสดิการของบุคลากรชาวต่างชาติ 8) คณะกรรมการสรรหา ประเมินงานบุคลากรชาวต่างชาติ มีหน้าที่จัดทำทะเบียนประวัติและระบบข้อมูลสารสนเทศของบุคลากร

ชาวต่างชาติ 9) โรงเรียนมีการจัดทำรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานประจำปีของบุคลากรเพื่อพิจารณาความดีความชอบเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา

องค์ประกอบที่ 4 “การบริหารวิชาการ”

ประกอบด้วย 3 ตัวแปร 1) คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน มีหน้าที่กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ในการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนสองภาษา 2) คณะกรรมการวิชาของโรงเรียน มีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น โดยนำเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ 3) โรงเรียนมีการกำกับดูแลในการนิเทศภายในเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

องค์ประกอบที่ 5 “การบริหารแบบมีส่วนร่วม”

ประกอบด้วย 5 ตัวแปร 1) ครูมีส่วนร่วม ในการเลือกตั้ง คณะกรรมการโรงเรียนสองภาษา 2) การบริหารโรงเรียนตาม โครงสร้างของโรงเรียนอยู่ในดุลยพินิจของ คณะกรรมการโรงเรียน 3) โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม 4) โรงเรียนมีหัวหน้ากลุ่มงานที่มาจาก การเลือกตั้ง 5) โรงเรียนมีการแบ่งงานของกลุ่มงานบริหารทั่วไปออกเป็นงานอาคารสถานที่ งานสัมพันธ์ชุมชน งานธุรการ และงานกิจการนักเรียน

องค์ประกอบที่ 6 “การประกันคุณภาพการศึกษา”

ประกอบด้วย 4 ตัวแปร 1) โรงเรียนมีการควบคุม กำกับ ให้หน่วยงานวัดและประเมินผล การดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ 2) โรงเรียนมีการจัดบริการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมเด็กปกติ 3) โรงเรียนมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล 4) โรงเรียนมีการจัดตั้งดำเนินการให้มี คณะกรรมการประกันคุณภาพโรงเรียนสองภาษาภายใน

องค์ประกอบที่ 7 “การบริหารงานทั่วไป”

ประกอบด้วย 5 ตัวแปร 1) โรงเรียนมีการจัดทำระบบงานสารสนเทศและเทคโนโลยีเกี่ยวกับข้อมูลของโรงเรียนสองภาษา 2) โรงเรียนมีการควบคุมดูแลงานสารบรรณของโรงเรียนสองภาษา 3) โรงเรียนมีการตรวจสอบและควบคุมการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน 4) โรงเรียนมีการ

วางแผนในการใช้อาคารสถานที่ 5) โรงเรียนมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานโรงเรียนสองภาษาและแผนกำกับติดตามงานตามแผน

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับ

ประเทศไทย จากการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ โมเดลคือ ค่าไค-สแควร์ (chi-square : χ^2) มีค่าเท่ากับ 2.37 ($P = 0.12383$) แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ หมายถึง รูปแบบมีประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง GFI เท่ากับ 1.00 ค่า AGFI เท่ากับ 0.97 ค่าRMR เท่ากับ 0.0017 RMR เท่ากับ 0.0050 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.043 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่า รูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทยที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทยได้ร้อยละ 54% ($R^2 = 0.54$) ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย โดยใช้เทคนิค EFR (Ethnographic Future Research) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันทั้ง 7 คน โดยมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ เป็นรูปแบบที่เหมาะสมถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย และสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบ การบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย จากข้อค้นพบ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1.1 การประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาเป็นอันดับ 1 เนื่องมาจากการประเมินผล(Evaluating) เป็นกระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบว่า นโยบายและแผนการของโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ อีกนัยหนึ่งก็คือ การประเมินผลเป็นการตรวจสอบดูว่า โครงการที่ได้ดำเนินไปนั้นมีความก้าวหน้าไปแค่ไหน มีปัญหาในทางปฏิบัติอย่างไร บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ หรือมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไรบ้าง

1.2 การบริหารกิจการนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาเป็นอันดับ 2 เนื่องจากการบริหารกิจการนักเรียนคืองานส่งเสริม พัฒนา ควบคุมและแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร การดำเนินการบริหารกิจการนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดประโยชน์

1.3 การบริหารบุคคล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาเป็นอันดับ 3 เนื่องจากการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญหนึ่งที่มุ่งการส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลเกิดความคล่องตัว มีความเป็นอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

1.4 การบริหารวิชาการ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาเป็นอันดับ 4 เนื่องจากงานวิชาการนับเป็นงานหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ

1.5 การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาเป็นอันดับ 5 เนื่องจากหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Participation of Stakeholders) หลักการสำคัญของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะต้องนำบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวกับโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผนดำเนินการและแก้ไขปัญหาต่างๆ การทำงานมีลักษณะการทำงานเป็นทีม

1.6 การ ประกันคุณภาพการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาเป็นอันดับ 6 เนื่องจากการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและประกันคุณภาพ เป็นกลไกซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบ มีหน้าที่หลักในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนา และประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน โดยหน่วยงานสำคัญที่ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ประเมินและผลจากระบบประกันคุณภาพ

1.7 การบริหารงานทั่วไป เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาเป็นอันดับ 7 เนื่องจากการบริหารทั่วไปเป็นอีกงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการ การศึกษาทุกระดับ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเหมาะสม

1.8 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าทั้ง 7 องค์ประกอบมีความเหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์ และมีความถูกต้อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทยได้ข้อค้นพบ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อค้นพบคือ “โรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย” ไปประยุกต์ใช้

ในการบริหารโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการปรับปรุงและพัฒนาให้โรงเรียนไปสู่โรงเรียนที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพ

2. หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการบริหารงานของโรงเรียนสองภาษา โดยตรงควรนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทยที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกรูปแบบทำให้โรงเรียนได้นำไปใช้ในการบริหารงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนต่อไปในระดับสากล

3. ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอนทั้งทางไทยและชาวต่างชาติในการเรียนการสอนโรงเรียนสองภาษาควรนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุงพัฒนาแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดตกบกพร่องเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพในทุกด้านนำไปสู่ความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทยในภาพรวมหรือแต่ละองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสองภาษา

2. ควรศึกษาวิจัยในแต่ละองค์ประกอบทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

3. ควรศึกษาวิจัยในการทำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทยไปทดลองใช้ในการบริหารงานของโรงเรียนเพื่อสรุปภาพรวมของรูปแบบและความถูกต้องขององค์ประกอบ

4. ควรเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่มีขนาดใหญ่ และขนาดเล็กกว่ามีรูปแบบการบริหารแตกต่างกันอย่างไร

5. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษากับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนหลักสูตรสองภาษา

เอกสารอ้างอิง

กรกฤษ มิ่งมงคล. “การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อของโครงการโรงเรียนสอนภาษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ.” วิทยานิพนธ์สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 2548.

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ส.ส.พ.), 2546.

_____. โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550.

_____. แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ (โรงเรียนสองภาษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (English Program). กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548.

สุทธิพงศ์ ยงศ์กมล. “การบริหารการจัดการเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน”. วารสารวิชาการ 1,4 (เมษายน 2544):60-69

Abbas Tahakkori and Charles Tedlie. Mixed

Methodology : Combining Qualitative and Quantitative Approaches. Thousand Oaks, California : Sage, 1998.

Abu-Duhou, I. School-based management. Paris: International Institute for Educational Planning (UNESCO,1999), 19.

Al-Bayan School. Our Mission & Goals [Online].

Accessed 19 January 2010. Available from
[http : // www. bbs.edu.kw/
subdiv/mission.html](http://www.bbs.edu.kw/subdiv/mission.html).

Andrew J. Dubrin. Essentials of Management. 5th ed.
New York : South – Western College
Publishing, 2000.

Beijing Revive. How Young Is Too Young for Bilingual

Education? [online]. Accessed 18 January
2010. Available from
[http://www.china.org.cn/English/2001/Dec/
23027.htm](http://www.china.org.cn/English/2001/Dec/23027.htm)

Brisk. Maria Estlea. Bilingual Education form

Compensatory to Quality Schooling.

Mahwah, NJ : Lawrence Erlbaum Associates,
1998.

Cheng, Y.C. School effectiveness and school-based

management : a mechanism for development.

London : The Fairer press, 1966.

David H. Holt. Management: Principles and Practices.

2nd ed. New Jersey : Prentice Hall,
Englewood Cliffs, 1990.

